

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИК
МАКАРІЙ КАНІВСЬКИЙ І
ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ, ІГУМЕН
ОВРУЦЬКИЙ**

**THE VNERABLE
HIEROMARTYR MACARIUS OF
KANIV AND PEREYASLAV,
ARCHIMANDRITE OF OVRUCH**

**LE VÉNÉRABLE
HIEROMARTYR MACAIRE DE
KANIV ET PEREYASLAV,
ARCHIMANDRITE
D'OVROUTCH**

о. Ігор Куташ Fr. Ihor Kutash
ikutash@gmail.com

**ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИК МАКАРІЙ КАНІВСЬКИЙ І
ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ, ІГУМЕН ОВРУЦЬКИЙ**

**«...[Н]а шаленому перехресті цих часів: ведіте в Небо і свою
Волинь, Русь-Україну, і всенький світ. Амінь!» (З Молитви до
Волинських Святих)**

На 20-го вересня за григоріанським календарем (це 7-го вересня за юліанським) ми святкуємо пам'ять надзвичайного мужа віри, що жив і служив Господеві в одному з найбурхливіших часів в історії України. Він часто казав своїм братам-ченцям: «Небесного вінця прийняти неможливо, якщо не замучать за [Божий] закон».

Преподобномученик Макарій був Ченцем, який служив і провадив своїх братів Монахів у різних Монастирях. Народився він у місті Овруч –

сьогодні це частина Житомирської області на Волині в Україні – приблизно в 1605 р. в побожній родині Токаревських (часами передають ім'я Токарів а навіть Торські).

Макарій проявляв сильний нахил до аскетичного життя з малку і скоро вступив в Успенський Монастир в Овручі. З часом його висвятили на сан Ієродиякона а потім і на Ієромонаха. Він заглиблювався в писаннях Святих Отців, а головно славного (і переслідуваного) Душпастиря Стада Христового, Св. Івана Золотоустого.

Скоро по висвяченню його перенесли до Монастиря в селі Куп'ятич у Пінській області Мінської Губернії. Ченці любили його за його променисту віру, його чесноту та щедрість та його відданість Волі Божій. З благословення Київського Митрополита, Св. Петра Могили, Макарій оснував і очолив Монастир у Свято-Воскресенській Школі в Кам'янці в Гродненській Губернії.

У р. 1659 він виїхав з Білорусі на свою рідну Волинь до Успенського Монастиря в Овручі, по тому як братія там вибрала його бути їхнім Ігуменом. Славний проповідник, професор (бувний ректор Києво-Могилянської Колегії) і оборонець Українського Православ'я, Лазар Баранович, Архiepіскоп Чернігівський, підвищив Св. Макарія на сан Архимандрита.

Це були дуже тяжкі часи. Були конфлікти конфесійні. У 1596 р. була заведена Берестейська Унія, якою більшість православних Єпископів України та Білорусі прийняли юрисдикцію Папи Римського, зберігаючи свій Східній Обряд та звичаї. Ревнителі цієї нової спільноти боролися, щоб привести до послуху тих, які відмовлялися перенести свою вірність від православної Церкви, що була в юрисдикції Патріарха Константинопольського.

Були конфлікти й політичні. Роки 1657 по 1687 в Україні часто називаються «Часом Руїни». По смерті великого Гетьмана Богдана Хмельницького, який оснував суверенну козацьку Державу, її провідники посварилися поміж собою, а три сусіди Гетьманської України – Королівство Польщі, Царство Московське та Імперія Османська – використовували конфлікти, щоб поширити свої власності лакомими українськими землями. Наслідки були дуже трагічні а навіть чудні.

Св. Макарій остаточно мусів залишити Успенський Монастир в Овручі в р. 1671, коли внаслідок численних агресій зі сторони поляків та татарів, з якими рішуче та геройськи змагалися молитвою Архимандрит та його братія, нарешті не залишилося крім нього ані одного Ченця. Він тоді увійшов у братію Києво-Печерської Лаври.

Та ця передишка була короткотривалою. Київський Митрополит Йосип Нелюбович-Тукальський призначив Макарія бути Ігуменом Монастиря в Каневі. Особливі благодатні дари святого Ченця тут особливо проявились. Прозрів один сліпець і продажний суддя покаявся і став змагатися за чеснотами та справедливістю. Були й приклади прозорливої поради.

Завершення мучеництва Преподобного Макарія настало в р. 1678. Гетьман Петро Дорошенко, якого місце в історії України доволі складне, шукав і здобув підтримку Османської Імперії у своїх змаганнях проти Польщі та Москви. Це ж дало татарам і туркам нагоду плюндрувати та схоплювати українську молодь для своїх гаремів, багатovesлових галер та яничарської роботи. Внаслідок цього в р. 1676 Гетьман Дорошенко нарешті втратив вірність своїх військ і мусів віддати свій пост Івану Самойловичу, якого підтримувала Москва, та який оголосив себе новим Гетьманом України.

Османці швидко оголосили сина покійного Гетьмана Богдана Хмельницького, Юрія, який був їм підвладним, Гетьманом на місце Дорошенка і пустили нову атаку, щоб затвердити своє володіння над Україною. Канів зруйнували, населення вирубали і нарешті оточили вони й Монастир. Виломили вони двері а Ігумен Макарій вийшов їм на зустріч з Хрестом у руці. На їхні вимоги передати їм скарби, Святий відповів: «Всі скарби – на Небі». Ті, що його схопили мучили його впродовж двох днів а на останку відсікли йому голову в цей же день, коли святкуємо його пам'ять, тобто 7/20 вересня 1678.

Вірні принесли тіло Преподобномученика в Храм, а турки його скоро підпалили. Та тіло його залишилося неушкодженим і скоро по цьому його й похоронили під Престолом у Храмі. У р. 1688, коли відновлювали Храм його Мощі виявилися нетлінними. Їх перенесли до Храму Вознесення у Переяславі (ось чому додається титул «Переяславський» до інших титулів Св. Макарія). Його Мощі переносили з одного Храму в другий – а за часів радянських з одного музею до другого. Нарешті 25 травня 2003 р. їх положили в новозбудований Свято-Михайлівський Собор в м. Черкасах, де вони зберігаються до сьогодні. Частина також знаходиться в Успенському Соборі в Каневі, в тому ж місті, де похоронений Батько сучасної Української Нації, Тарас Шевченко, на горі над Дніпром.

Нещодавно відслонили й пам'ятник Св. Макарію близько Успенського Собору в Каневі 20 вересня 2008 р. Нехай його заступницькі Молитви разом з Молитвами безліч інших Мучеників та Святих України приносять злагоду та спокій цій землі, яка зазнала стільки трагедій та перемог - а також і її сусідам. Амінь.

**THE VNERABLE HIEROMARTYR
MACARIUS OF KANIV AND
PEREYASLAV, ARCHIMANDRITE
OF OVRUCH**

"...[A]t the frantic crossroads of these times, lead your Volyn', Rus'-Ukraine and the whole world to Heaven. Amen." (From a Prayer to the Saints of Volyn')

On September 20 on the Gregorian calendar (which is September 7 on the Julian), we celebrate the memory of a remarkable man of faith who lived and served the Lord in one of the most turbulent times in Ukrainian history and frequently told his fellow-monks: "One cannot attain the heavenly crown without being tortured for keeping [God's] law".

The Venerable Hieromartyr Macarius was a Monk who served in and led his brother monastics in a number of Monasteries. He was born in the town of Ovruch which, today, is part of the Zhytomyr oblast of Volyn' in Ukraine, about 1605, to the pious family Tokarevs'kyy (sometimes called Tokariv and even Tors'kyy).

Macarius showed a strong inclination to the ascetic life as a youth and soon entered the Dormition Monastery in Ovruch. He was eventually ordained to the Diaconate and then the Priesthood. He immersed himself in the writings of the Fathers, particularly those of the renowned (and persecuted) Shepherd of the Flock of Christ, St. John Chrysostom.

Soon after his ordination he was transferred to the Monastery in the village of Kupyatych in the Pinsk district of the Minsk Governorate. He was beloved by the Monks for his radiant faith, his virtue and

**LE VÉNÉRABLE HIEROMARTYR
MACAIRE DE KANIV ET
PEREYASLAV, ARCHIMANDRITE
D'OVROUTCH**

«... [A] la croisée des chemins frénétique de ce temps mène ta Volhynie, l'Ukraine-Rus' et le monde entier, au Ciel. Amen. » (Extrait d'une Prière aux Saints de Volhynie)

Le 20 septembre sur le calendrier grégorien (qui est le 7 septembre sur le julien), nous célébrons la mémoire d'un homme remarquable de la foi qui a vécu et servi le Seigneur dans une des périodes les plus turbulentes de l'histoire ukrainienne et qui a souvent dit à ses compagnons de Moines «On ne peut pas atteindre la couronne céleste sans être torturé pour avoir gardé la loi [de Dieu]».

Le vénérable Hieromartyr Macaire était un Moine qui a servi et a dirigé un certain nombre de Moines dans les monastères. Il est né dans la ville de Ovroutch qui, aujourd'hui, fait partie de la région de Jytomyr de Volhynie en Ukraine, vers 1605 à la famille pieuse Tokarevs'kyy (parfois appelé Tokar et même Tors'kyy).

Macaire a révélé une forte propension à la vie ascétique dans sa jeunesse et entra bientôt le Monastère de la Dormition en Ovroutch. Il a finalement été ordonné Diacre et puis Prêtre. Il se plonge dans les écrits des Pères, en particulier ceux de la renommée (et persécuté) Berger du troupeau du Christ, Saint Jean Chrysostome.

Peu de temps après son ordination il

generosity and his reliance upon the will of God. With the blessing of Kyivan Metropolitan St. Peter Mohyla, Macarius founded and led a Monastery in the Holy Resurrection School in Kamenetz in the Grodno Governorate.

In 1659 he left Belarus to return to the Dormition Monastery in Ovruch in his native Volyn' after the Monks there elected him to be their Abbot. The renowned preacher, professor (former rector of the Kyivan Mohyla College) and defender of Ukrainian Orthodoxy, Lazar Baranovych, Archbishop of Chernihiv, elevated St. Macarius to the rank of Archimandrite.

These were desperately troubled times. There was confessional strife. The Union of Brest had been concluded in 1596, by which the majority of the Orthodox Bishops of Ukraine and Belarus had accepted the jurisdiction of the Pope of Rome while retaining their Eastern rite and traditions. Zealots of this new community fought to bring to submission those who refused to transfer their loyalty from the Orthodox Church in the jurisdiction of the Patriarchate of Constantinople.

There was also political strife. The years 1657 to 1687 are often known as the "Time of Ruin" in Ukraine. After the death of the great Hetman Bohdan Khmelnyts'kyi, who established a sovereign Ukrainian Kozak state, its leaders quarrelled with each other and the three neighbours of Hetman Ukraine – the Kingdom of Poland, the Moscow Tsardom and the Ottoman Empire – took advantage of the conflicts to expand their domains with the coveted Ukrainian lands. The results were often most tragic and even

a été transféré au Monastère dans le village de Kupyatytsch dans le district de Pinsk du Gouvernorat de Minsk. Il était aimé par les moines pour sa foi rayonnante, sa vertu et sa générosité et de dépendance à l'égard de la volonté de Dieu. Avec la bénédiction du Métropolitain de Kyiv Saint. Pierre Mohyla, Macaire a fondé et dirigé un Monastère dans l'École Sainte-Résurrection en Kamenetz dans le gouvernorat de Grodno.

En 1659, il a quitté la Biélorussie pour revenir au Monastère de la Dormition à Ovroutch dans sa Volhynie native après que les Moines l'ont élu comme leur Abbé. Le célèbre prédicateur, enseignant (ancien recteur de l'université de Kyiv Mohyla) et défenseur de l'Orthodoxie ukrainienne, Lazar Baranovytch, Archevêque de Tchernihiv, a élevé St. Macaire au rang d'Archimandrite.

Les temps étaient désespérément troublés. Il y eut de querelles confessionnelles. L'Union de Brest avait été conclue en 1596 par lequel la majorité des Évêques orthodoxes de l'Ukraine et de la Biélorussie avait accepté la juridiction du Pape de Rome tout en conservant leur rite et les traditions de l'Est. Zéloteurs de cette nouvelle communauté se sont battus pour amener à la soumission ceux qui ont refusé de transférer leur loyauté de l'Église orthodoxe dans la juridiction du Patriarcat de Constantinople.

Il y avait aussi des conflits politiques. Le temps des années 1657-1687 est souvent connu comme le «temps de ruine» en Ukraine. Après la mort du grand Hetman Bohdan Khmelnyts'kyi qui a établi un état

bizarre.

St. Macarius finally had to leave the Dormition Monastery of Ovruch in 1671 when, after numerous aggressions by the Poles and the Tatars, firmly and heroically resisted by the prayers of the Archimandrite and his brethren, there was no longer a single Monk left beside himself. He then became a Monk of the Kyivan Monastery of the Caves.

His respite was short-lived. Kyivan Metropolitan Joseph Nelyubovych-Tukals'kyy appointed Macarius Abbot of the Monastery in Kaniv. The special gifts of grace of the holy Monk became particularly evident. A blind man received his sight. A corrupt judge repented and pursued virtue and justice. There were instances of clairvoyant counsel.

The culmination of St. Macarius' martyrdom came in 1678. Hetman Peter Doroshenko, whose role in Ukrainian history is quite complex, had sought and obtained the support of the Ottoman Empire in his struggles against Poland and Moscow. This had given the Tatars and Turks the occasion to pillage the land and to seize Ukrainian youths for their harems, galleys and janissary operations. As a result, in 1676, Hetman Doroshenko finally lost the allegiance of his troops and was forced to abdicate his post to Moscow-supported Ivan Samoylovych, who declared himself the new Hetman of Ukraine.

The Ottomans promptly named the late Hetman Bohdan Khmelnyts'kyy's son, Yuriy, who was in their custody, as Hetman in place of Doroshenko, and launched the next attack to secure their hold on Ukraine. Kaniv was laid to waste, its people were

souverain ukrainien Kozak ses dirigeants ont querellé les uns avec les autres et les trois voisins de l'Ukraine Hetman - le Royaume de Pologne, le tsarisme de Moscou et l'Empire ottoman - ont profité de leurs conflits d'élargir ses domaines avec les terres ukrainiennes convoitées. Les résultats étaient les plus tragiques et souvent même bizarres.

St. Macaire a finalement dû quitter le monastère de la Dormition d'Ovroutch lorsqu'en 1671, après les agressions par les polonais et les nombreux tatars, fermement et héroïquement résisté par les prières de l'Archimandrite et ses frères, il n'y avait plus un seul Moine laissé hors de lui. Puis il est devenu un Moine du Monastère Kyivien des Grottes.

Son répit était de courte durée. Le Métropolite Kyivien -Joseph Nelyubovytch Tukals'kyy - l'a nommé Abbé du Monastère de Kaniv. Les dons spéciaux de grâce du saint Moine sont devenus particulièrement évidents. Un aveugle recouvra la vue. Un juge corrompu a repenti et a poursuivi la vertu et la justice. Il y en a eu des cas de conseil clairvoyant.

Le point culminant de martyre de Saint Macaire arriva en 1678. L'Hetman Pierre Dorochenko, dont le rôle dans l'histoire ukrainienne est assez complexe, avait demandé et obtenu le soutien de l'Empire ottoman dans ses luttes contre la Pologne et à Moscou. Ceci a donné aux tatars et turcs l'occasion pour piller le pays et à saisir les jeunes ukrainiens pour leurs harems, leurs galères et leurs opérations janissaires. En conséquence, en 1676 Hetman Dorochenko a finalement

massacred and the Turks laid siege to the Monastery. They broke down the doors and Abbot Macarius came out to greet them with the Cross in his hand. To their demands that he had over treasure, the Saint responded: "All treasure is in Heaven". His captors tortured him for two days before beheading him on the very day we celebrate his memory, September 7/20, 1678.

The faithful brought the Hieromartyr's body into the Church, which the Turks soon set on fire. His body remained unharmed and was buried afterwards under the Altar of the Temple. In 1688, when the Church was being renovated, his Relics were found to be incorrupt. They were transferred to the Church of the Resurrection in Pereyaslav (which is why the title "of Pereyaslav" is added to St. Macarius' other titles). His Relics have been moved from one Church to another – and in the days of the Soviets, from one museum to another. Finally on May 25, 2003, they were placed in the newly-built St. Michael's Cathedral in the city of Cherkassy where they remain to this day. A portion also rests in the Dormition Cathedral in Kaniv, the city where the Father of the modern Ukrainian nation, Taras Shevchenko, is buried on a hill overlooking the Dnipro River.

A monument to St. Macarius was unveiled near the Dormition Cathedral in Kaniv on September 20, 2008. May his intercessory prayers, together with those of the countless other martyrs and saints of Ukraine, bring harmony and peace to this land, which has known such tragedies and triumphs - as well as

perdu l'allégeance de ses troupes et s'est contraint d'abdiquer son poste a Ivan Samoylovych, qui a été soutenu par Moscou et qui s'est déclaré le nouvel Hetman de l'Ukraine.

Les Ottomans appelèrent promptement le fils du défunt Hetman Bohdan Khmelnyts'kyy, Yuriy, qui était sous leur garde, comme Hetman en place de Dorochenko, et ont lancé la prochaine attaque pour sécuriser leur emprise sur l'Ukraine. Kaniv a été dévasté, ses gens fut massacrés et les turcs assiégèrent le Monastère. Ils ont cassé les portes et l'Abbé Macaire came à leur rencontre avec la Croix dans sa main. À leurs demandes pour plus de trésors, le Saint répondit: «Tout trésor est dans les cieux». Ses ravisseurs l'ont torturé pour deux jours avant de le décapiter le jour même, quand nous célébrons sa mémoire, 7/20 septembre 1678.

Les fidèles ont apporté le corps de l'Hieromartyr dans l'Église, auquel les turcs ont bientôt mis le feu. Son corps est resté indemne et a été par la suite enterré sous l'Autel du Temple. En 1688, lorsque l'Église fut en cours de rénovation, ses Reliques ont été trouvées incorruptibles. Ils ont été transférés à l'Église de la Résurrection à Pereyaslav (ce qui explique pourquoi le titre «de Pereyaslav» est ajouté à d'autres titres de Saint-Macaire). Ses Reliques ont été déplacées d'une Église à l'autre - et dans les jours des Soviétiques, d'un musée à l'autre. Enfin, le 25 mai 2003, ils ont été placés dans la nouvellement construit Cathédrale de Saint Michel dans la ville de Tcherkassy où ils restent à ce jour. Une partie repose

to its neighbours. Amen.

aussi dans la Cathédrale de la Dormition à Kaniv, la ville où le père de la nation ukrainienne moderne, Taras Chevtchenko, s'est enterré sur une colline surplombant la rivière Dnipro.

Un monument à Saint Macaire a été dévoilé en Kaniv près de la Cathédrale de la Dormition le 20 septembre 2008. Puis ses Prières d'intercession, conjointement avec celles d'autres innombrables Martyrs et Saints de l'Ukraine, apportent l'harmonie et la paix dans ce pays, qui a tant connu des tragédies et triomphes - comme aussi que pour ses voisins. Amen.